

Hur hiphopkulturen möter universitetsvärlden: Hiphop Academicus!

Johan Söderman

ABSTRACT

How hip-hop culture meets the academic world: Hip Hop Academicus!

Since hip-hop started over 35 years ago in New York, it has been associated with social activism and education. In addition, hip-hop pioneer Africa Bambaataa has argued for knowledge as the fifth element in hip-hop (e.g. rapping, deejaying, break-dancing, graffiti). Accordingly, it is not surprising that academic institutions in universities and K-12 schools are interested in hip-hop with regards to the history of this street culture. This article is aiming to highlight this “hip-hop academization” and analyze the mechanisms in these academization processes. The research questions are as follows: Who is the expert and what is at stake? What symbolic fights are going on between pioneers of the culture and academics? How do hip-hop scholars talk about the academization? Theoretical framework stems from sociologist Pierre Bourdieu, including his work in cultural fields and capital forms. The empirical data, which have been collected with an ethnographical approach, are observations and recordings from academic events concerned with hip-hop and individual interviews with hip-hop scholars in New York City during 2010. The results show how hip-hop at the university is an attractive label, a door opener for the scholars but at the same time regarded as low culture. The pioneers construct the scholars as outsiders in order to maintain themselves as foremost experts of the culture.

Key words: hip-hop, academization, hip-hop scholars, academic events

Inledning

Följande artikel avser att beskriva aspekter av *akademiseringen* av hiphopkulturen i USA. Under 2010 har jag vistats som gästforskare vid Columbia University, New York, varifrån jag har studerat akademiseringen av hiphopkulturen. Vad menar jag då med akademisering? Det handlar om hur ett nytt kunskapsområde uppstår ur och inom den afroamerikanska kulturyttringen hiphop, vilken är tvärestetisk och består av fyra element (graffiti, deejaying, breakdancing, rapping) samt hur mötet mellan akademien och hiphopkulturen sker. Syftet med denna artikel är således att synliggöra

den amerikanska akademiseringen av hiphopkulturen samt beskriva och analysera hur dessa akademiseringsprocesser kan se ut. Jag avser att diskutera mer övergripande frågor som: Vem är det som egentligen är expert och vad är det som står på spel i den pågående akademiseringen? Hur används hiphop i utbildningspolitiska syften? Artikelns mer konkreta forskningsfrågor, som har legat till grund för insamlandet av det empiriska material som presenteras i denna artikels resultatavsnitt är: Vilka symboliska strider pågår och hur talas det om akademiseringen på akademiska arrangemang kring hiphop? Hur talar akademiker som förknippas med hiphop om akademiseringen och hur växer ett slags hiphop-akademiskt fält fram?

Bakgrund och musikpedagogisk relevans

Hiphopkulturen har sin bas i musiken. Den inflytelserika afroamerikanske akademikern och debattören W.E.B. Du Bois (1903/1999) betonade redan för över hundra år sedan musikens centrala ställning för det afroamerikanska USA i boken *The Souls of Black Folks*, vilket går tillbaka till slaveriets dagar där musiken intog en central funktion i vardagsliv och kunskapsförmedling. Den brittiske sociologen Paul Gilroy (1993, 2010) noterar också musikens ställning i sina analyser av den afrikanska diasporan som han kallar för Black Atlantic. Musiken har således en särskild roll i afroamerikanska strävanden för större inflytande i det amerikanska samhället. Musiken har även använts för att beskriva orättvisor och ojämlikheter i det amerikanska samhället. Hiphoppen har följt denna tradition och varit politisk ända sedan starten och har fungerat, som rapparen Chuck D en gång uttryckte det, som de svartas CNN. Hiphoptexterna har i många fall kunnat förmedla en sannare bild av afroamerikaners livssituation än vad amerikansk media i många fall kunnat göra.

Du Bois (1973/2001) intresserade sig vid förra seklets början för tysk bildnings-teori och kom att förespråka en holistisk syn på utbildning som han hoppades skulle leda till emancipation för afroamerikaner. Han tog upp debatten mot kritiker, som till exempel Booker T. Washington, vilka förespråkade mer av praktisk yrkesutbildning för afroamerikaner för att på så vis motverka arbetslöshet. Du Bois hävdade att utbildning inte bara har till uppgift att utbilda arbetskraft utan även hade till uppgift att frigöra människor från sina ”bojor” i symbolisk mening för att på så vis demokratisera samhället. Du Bois har även många beröringspunkter med John Dewey och hans idéer om utbildning och demokrati (Dewey 1916/1999). Intressant är att Du Bois var samtida med skandinaviska folkbildare som också agiterade för frigörande bildning åt den marginaliserade arbetarklassen för att på så vis demokratisera samhället. Du Bois (1973/2001) försvarade även de särskilda afroamerikanska lärosäten som startat i och med slaveriets avskaffande, de så kallade *Historically Black Colleges and Universities* (HBCU). Du Bois ansåg att i likhet med att varje europeiskt land har egna nationella universitet måste

afroamerikaners högre utbildning starta i en egen afroamerikansk världsbild för att de därifrån ska kunna förstå världen. Han var motståndare till att afroamerikaner skulle påtvingas den vita dominerande synen på kultur och omvärld. Dewey (1916/1999) ansåg också att utbildning måste skilja sig beroende på i vilken kontext den verkar. Det blir därför viktigt för utbildningsproducenter att ha kunskaper om det lokala samhället som deras utbildning verkar i, menade Dewey. Idag växer många barn och ungdomar som bor i urbana miljöer upp med hiphopkulturen runt omkring sig vilket skola och utbildning skulle behöva förhålla sig till, för att tolka in Dewey i dagens samhälle (se Sernhede & Söderman 2010).

I likhet med hur jazzen under 1940-talet påbörjade sin institutionalisering och akademisering möter nu hiphop utbildningsväsendet i USA (se Watkins 2005). Lektorn och poeten Ralph Waldo Emerson deklarerade redan 1837, i sitt tal *The American Scholar*, att amerikansk utbildning måste stå självständigt från Europa och dess universitet (Sacks 2003). USA lyckades efter andra världskriget, före stora delar av Europa, med att nå hög andel av befolkningen med högre utbildning. Idag ses en collegeexamen som självklart för väldigt många amerikaner. 1960-talets medborgarrättsrörelse framförde även krav på nya universitetsämnen, vilket till exempel resulterade i afroamerikanska studier, och på en konkret utbildningspolitik mot breddad rekrytering för att framförallt nå minoriteter. Det är i denna amerikanska kontext och ”rum av möjligheter” (se Bourdieu 2000) som hiphop, den senaste formen av afroamerikansk musik nu möter den akademiska världen.

Historik och specifik generation

I mitten av 1970-talet startade hiphop i socialt nedrustade områden i New York, som Harlem och Bronx. Det förekommer ständigt diskussioner om exakt när och vilket område som kan ta åt sig äran för att vara hiphopkulturens födelseplats. Enligt flera beskrivningar var det främst i södra Bronx som hiphoppen uppstod (Chang 2006, Toop 1984/2000). Det startade som en lokal gatukultur där lokalt kända deejays, som Cool Herc och Afrika Bambaataa, spelade skivor på jättelika gårdsfester. Kulturen är också sprungen ur olika ungdomsgäng som fanns i Bronx och där rivaliserande gäng nästan krigade mot varandra, ofta med dödlig utgång. Medlemmarna i gängen tröttnade på att gå på begravingar där unga kompisar hade dött. Istället började ungdomarna utmana varandra i tävlingar (så kallade battles) i något av de fyra elementen inom hiphop som är rap, breakdance, graffiti eller deejaying.

I USA talar man gärna om hiphop som en rörelse och generation. Journalisten Bakari Kitwana (2002), som myntade uttrycket ”the hip-hop generation”, menar att det är individer som är födda från 1964 och till 1990-talet som tillhör den amerikanska hiphop-generationen. Jeff Chang (2006), som även han stödjer tankarna på en specifik hiphop-

generation, ser också en slags post-medborgarrättsrörelse växa fram inom hiphopkulturen och som tilltalar yngre människor. Han sa vid en föreläsning vid Universitetet i Madison under 2009 att det inte går att prata om Barack Obamas framgångsrika presidentkampanj utan att i samma andetag nämna hiphop och denna generationsrörelse som har ett helt annat förhållande till sociala medier än vad tidigare generationer har.

Kritiker och förespråkare av hiphopakademiens framväxt

Den amerikanske lärarutbildaren Emery Petchauer (2009) skriver att hiphop har blivit en angelägenhet för utbildningsvärlden och pedagogisk forskning. Han skriver att hiphopkulturen har närmat sig universitetsvärlden som i sin tur även har börjat intressera sig för hiphop. Plötsligt har det börjat dyka upp doktorsavhandlingar, akademiska konferenser, kurser och universitetsprogram kring hiphop. Enligt hiphoparkivet i Stanford (som nu har flyttat till Harvard University under ledning av Marcyliena Morgan) fanns det år 2005 över 300 kurser på amerikanska universitet som är relaterade till hiphop på något vis.

Det är möjligt att universiteten behöver hiphop mer än vad hiphop behöver universiteten, skriver journalisten Reyhan Harmanci (2007), eftersom de måste nå nya grupper av studenter i den hårt konkurrensutsatta utbildningsvärlden. Han ser även spänningar i den pågående akademiseringen av den cirka 35-åriga gatukulturen. Professor S. Craig Watkins (2005) beskriver hiphoppens intåg på universiteten som en del av ett ”kulturellt krig” som startade på 1990-talet utav framförallt afroamerikanska studenter. Det kulturella krigets aktörer drev frågor som: Vem blir anställd vid universitetet? Vilka ämnen ska studeras? Watkins (2005) ser också spänningarna och motsättningarna mellan hiphopakademia och hiphoprörelsen. Risker finns, skriver Watkins (2005), att hiphopforskarna försöker kombinera två paradoxalt motsatta världar; hiphopvärlden och den akademiska världen, vilket kan medföra okritisk och urvattnad forskning.

Professor Michael Eric Dyson tillhör en av dem som blivit kritiserad för brist på insiderskap i hiphopkulturen av skivbolagsdirektören Suge Knight för sin biografi om rapparen Tupac. Knight menade att det inte går att skriva en biografi om Tupac om man inte har träffat honom personligen (Watkins 2005). Dyson (2007) redogör dock för en hel kritik från hiphoppens outsiders i sin bok, dock inte från insidern Knight, och bemöter och försvarar den. Kritik har bland annat kommit från jazzmusikern Wynton Marsalis som kallat hiphop för ”ghetto minstrelsy”. Och från skribenten Hugh Pearson som tycker att det är negativt och nästan kontraproduktivt för afroamerikanska jämlikhetssträvanden att det ges kurser i hiphop vid amerikanska universitet. Pearson menar att de flesta hiphoptexter inte är korrekt grammatiskt uppbyggda vilket medför att studenters språkutveckling kan komma att hämmas om det förekommer vid universiteten. Som motargument betonar Dyson hur hiphoppen istället föder ett intresse för

språk och hur kulturen i sig själv är språkutvecklande, vilket min egen forskning också har visat (Söderman 2007). Dyson (2005) har även offentligt debatterat med skådespelaren Bill Cosby huruvida hiphop är bra eller dålig för afroamerikansk ungdom. Cosby har bland annat i *Washington Post* framfört att afroamerikansk ungdom hamnar i ett slags frivillig stereotypifiering genom hiphop vilket kan försvåra eventuella klass- och utbildningsresor. Cosbys mediala angrepp på hiphop mötte Dyson med att skriva en hel bok om, vad han anser, den afroamerikanska medelklassens snedvridna syn på sin egen kultur (Dyson 2005). Dyson (2007) innehåller både förord och efterord från rapparna Jay-Z och Nas där båda rapparna hyllar Dyson som person och överöser honom med ”street cred” och gatukapital. Med hjälp av de berömda rapparna går det att se hur Dyson därmed konstrueras som en ”äkta” insider.

Det var afroamerikanska akademiker, som bell hooks och Cornel West, som banade vägen för hiphop och gjorde det rumsrent med hiphop under 1980- och 1990-tal. Det skedde exempelvis i samband med Rodney King-kravallerna i Kalifornien 1993 då dessa akademiker ofta exemplifierade med hiphop när de talade om spänningarna och motsättningarna i det amerikanska samhället. Den första generationen hiphopakademiker, som till exempel Tricia Rose, Gregoris Dimitradis och Mark Anthonoy Neal, som växte upp med hiphop blev inspirerade av exempelvis hooks och West vilket ledde till att de kom att skriva doktorsavhandlingar och böcker om just hiphop.

De senaste 30 åren har det producerats en rad akademiska texter om hiphop. Det finns en så kallad ”reader” där viktiga texter om hiphop har samlats (Forman & Neal 2004). Det finns även en peer-review-tidskrift som heter *Words, beats, life. The global journal of hip-hop culture* och som vänder sig till akademiska skribenter och forskare som fokuserar på olika aspekter av hiphopkulturen.

Under de senaste årtionden har det producerats hundratals doktorsavhandlingar i USA. Dessa avhandlingar är mer eller mindre relaterade till hiphop. En större del av dem behandlar olika aspekter av hiphopkulturen. Medan vissa avhandlingar har till exempel bara hiphop, som till exempel ”hiphopgenerationen”, i sin titel. Den första som disputerade i USA med avhandling om hiphop var Tricia Rose och året var 1989 (idag professor vid Brown University), vilken senare publicerades som bok med titeln *Black Noise* (Rose 1994). Boken har kommit bli en av de viktigaste texterna för att förstå och förhålla sig till när det gäller hiphop och svart kultur. Den kan sägas ingå i den kanon som har uppstått inom hiphop-akademisk litteratur vid amerikanska lärosäten tillsammans med bland annat Chang (2006), Toop (2000), och Neal & Forman (2004).

Teoretiska utgångspunkter

Sociologen Pierre Bourdieus (1988) studie om universitetens regler och logik kan appliceras på de akademiseringsprocesser som beskrivs i denna artikel. Utbildningssystemet är ett dolt system av ojämlikheter, slår Bourdieu fast (1988). Demokratisering via utbildningssystemet är därför tämligen begränsade, vilket den svenske utbildningssociologen Katarina Larsson (2009) styrker i sin studie om utbyggnaden av den svenska högskolan. Att fler söker sig till universitetet behöver inte innebära ökad demokratisering, det kan snarare innebära att samhällstrukturen konserveras. Stora grupper människor saknar tillräckliga kunskaper om utbildningssystemet och riskerar därför att gå utbildningar med lågt värde på utbildningsmarknaden vilket medför att klassamhället reproduceras. I och med att många människor, som är uppväxta i hem utan studietradition, inte har tillgång till information om olika utbildningars värde och anställningsbarhet riskerar de genomföra utbildningar som nästan kan framstå som värdelösa.

Bourdieu har utvecklat ett slags fältteori. Bourdieu (1991) definierar fält som ”en plats för spel, ett fält av objektiva relationer mellan individer eller institutioner i konkurrens om samma kampobjekt”. Enligt Bourdieu kan social interaktion förstås utifrån det fält där det utförs. Inom det kulturella produktionsfältet existerar det kulturella fält. Det som bland annat kännetecknar ett sådant fält är att det existerar en doxa, en uppsättning regler och förhållningssätt. Det existerar något att vara överens om eller något att vara överens om att inte vara överens om. Det existerar således ett spel mellan aktörerna inom fältet. Bourdieu har applicerat terminologi från ekonomin på den kulturella sfären; olika former av kapital vanligt förekommande i Bourdieus begreppsvärld. *Kulturellt kapital* används numera i populärvetenskapliga sammanhang utan hänvisning till Bourdieu och refererar till det kulturella och utbildningsmässiga kapital varje person bär på. Två andra centrala begrepp från Bourdieus sociologi är *habitus* och *symboliskt kapital*. Habitus är ett slags förkroppsligat kulturellt kapital hos aktören. Nerland (2004) definierar habitus som en människas kulturella personlighet. Huruvida en aktör blir *konsekrerad* (I Bourdieus vokabulär betyder konsekreras att upphöjas, sättas på piedestal) eller inte är beroende av personens habitus. Aktören är således beroende av sitt habitus för att kunna agera inom fältet och för att överhuvudtaget bli insläppt på fältet. Symboliskt kapital är den vinst aktören erhåller i form av erkännande från de andra aktörerna inom fältet.

Symboliskt och kulturellt kapital innebär ofta inflytande i samhället och kan ibland växlas in till ekonomiskt kapital (Bourdieu 1984). En individs utbildningsbakgrund och kulturella know-how kan kortfattat definiera vad kulturellt kapital innebär. Sarah Thorntons (1995) vidareutveckling av kulturellt kapital till subkulturellt kapital är också viktig att nämna i sammanhanget. Det subkulturella kapitalet kan till exempel handla om att känna till den senaste ungdomsmusiken och ha den rätta klädstilen. Helt enkelt det som beskrivs på kvällstidningarnas nöjessidor som att vara ”inne” och att vara ”rätt”. Sveinung Sandberg och Willy Pedersen (2007) skriver om *gatukapital* som även

är en vidareutveckling av Bourdieus kulturella kapital. De beskriver ett know-how som handlar om hur olika situationer på gatan kan tolkas och hanteras. Detta know-how kan härledas till Bourdieus begrepp habitus. Ett annat teoretiskt begrepp är *gatukultur*, som Philippe Bourgois (2003) definierar som en komplicerad och konfliktfylld väv av värden, symboler, attityder och livsstrategier som uppstår i opposition till det samhälle lever i och är missgynnade av. Jag avser att tillämpa Sandberg och Pedersen (2006) begrepp *gatukapital* något mer bredare för att beskriva ett know-how som existerar inom hiphopkulturen som både innefattar det hipa och sub-kulturella och det "gatu-smarta". Innehav av gatukapital handlar ofta att kunna uppvisa ett insiderskap från socialt tuffa urbana stadsmiljöer. Sociologen Robert K. Merton (1972) beskriver det som om att "insiderdoktrinen" ofta har övertaget i vår västerländska kultur och att "insiderskap" därför hyllas.

Metod, analys och genomförande

Metodologisk ansats hämtas i denna artikel från den etnografiska tradition som utvecklats inom kulturvetenskaperna (Back 1996, Waquant 2009, Willis 1977). Det finns även inspiration från etnografiska ungdomskulturstudier (Ambjörnsson 2004, Fornäs et al. 1995, Sernhede 2002). Professor Philip Lalander (2009) skriver om att etnografien handlar om att skapa förtroenden och få "tillträde till fältet" vilket inte är självklart för en vit, medelålders och svensk man i en amerikansk miljö som domineras av afroamerikaner. Det kräver tålmod och visst mått av social kompetens eller för att tala med Bourdieu, socialt kapital, för att få tillträde till fältet. Det går att hävda viss "snöbollseffekt" i denna studie då kontakt med en hiphopakademiker skapat kontakt med ytterligare en hiphopakademiker som gett mig tips om akademiska konferenser (se Becker 1963). Ungdomsforskaren Thomas Johansson (2010) skriver att "Etnografier har ofta en dubbel målsättning. Dels handlar det om att ge en korrekt, detaljrik och mångfacetterad bild av en social verklighet och en avgränsad "kultur". Dels handlar det om att med hjälp av teoretiska redskap och begrepp frilägga och studera centrala mekanismer och dynamiker." (s. 9). Min ambition är att kombinera dessa målsättningar på det vis Johansson beskriver och exempelvis med hjälp av teoretiska perspektiv analysera och tolka den sociala verkligheten. Jag har närmat mig fältet genom observationer, kvalitativa intervjuer och även genom olika former av texter. Studien går att betrakta som en form av kulturanalys. Ehn och Löfgren (2001) menar att varje kulturanalytisk tolkning består av subjektiva föreställningar där kulturell tillhörighet, personliga erfarenheter och intressen spelar roll. Det handlar om vetenskaplig kreativitet och Ehn och Löfgren har lanserat ett angreppssätt som har inspirerat studien; *perspektivering*, *kontrastering* och *prövning*. *Perspektivering* innebär att man försöker se en företeelse som en del i ett större perspektiv, exempelvis "kulturellt revir eller klassmarkör". *Kontrastering*

innebär att ett begrepps mening klargörs genom dess kontraster. Vad något betyder är nära länkat till vad det *inte* betyder. Alla kulturer är uppbyggda kring binära positioner som till exempel gott och ont och det kan därför vara fruktbart att studera motsatsen till det man studerar. Vad är det i den studerande kulturen som är exempelvis är oacceptabelt, ohederligt, onormalt, osannolikt, omoraliskt och otänkbart? *Prövning* går att likna vid det som inom vetenskapen benämns validitet. Det innebär att forskaren ska söka efter svaga punkter och motsägelsefulla utsagor. Kulturanalytiska tolkningar bör också jämföras med annan forskning inom samma ämnesområde. Ehn och Löfgren menar att olika former av insamlad data gör kulturanalysen rikare.

Jag har samlat in två typer av empiriskt material. Först presenteras mitt deltagande i olika akademiska arrangemang kring hiphop där de symboliska strider som äger rum där har observerats och analyserats. Avslutningsvis presenteras individuella och kvalitativa intervjuer om hur hiphoppens akademiker talar om akademiseringen, vilka har transkriberats ordagrant (se Kvale 1997).

Resultat

Under 2010 har jag deltagit i fyra akademiska arrangemang kring hiphop vid Columbia University (CU), New York University (NYU) och City College of New York (CUNY). Två av dessa arrangemang kan beskrivas som akademiska konferenser. Ett arrangemang har varit en paneldiskussion mellan företrädare för något som beskrivs som hiphopedagogik (se Hill 2009) och en annan tillställning har varit ett offentligt samtal mellan hiphoppionjärer och hiphopforskare. Hur hiphop-pionjärerna talar om den pågående akademiseringen och vilka symboliska strider som äger rum på dessa akademiska arrangemang har varit i fokus.

Hiphop-pionjärerna, som var med och startade kulturen under 1970- och 80-tal, är idag i medelåldern och de är fortfarande aktiva inom kulturen och deltar gärna i akademiska arrangemang. Jag tycker mig kunna se hur pionjärerna övervakar att traditionen följs. Hiphoppionjärerna framträder nästan som ett slags museiväktare över hiphopkulturen på dessa events. De uttrycker visst missnöje över att universiteten inte i större utsträckning använder deras kunskaper. En hiphop-pionjär säger i en konferenspanel att “many schools around the country, from what I’m feeling, actually really don’t have the courage to incorporate true pioneers within their curriculum”.

En pionjär beskriver i en paneldebatt hur han varit medlem i hiphoporganisationen Zulu nation sedan 1981 och att organisationens viktigaste uppgift var att förmedla kunskap till folket och lust till självbildning. Det uttrycks en konflikt mellan akademins mer elitistiska bildningsideal och ett mer holistiskt Du Bois-inspirerat folkligt bildningsideal som påminner om den skandinaviska folkbildningstraditionen. En pionjär berättar vid en konferens hur han och de andra pionjärerna hade en “mission, which was to

educate people, some of us worked at after school programs, using hip-hop as a vehicle for self-empowerment”.

Pionjärerna beskriver det som om hiphopakademikerna helt plötsligt bara dök upp inom hiphopvärlden och en säger på ett arrangemang “who the hell are these people man?”. One professor, this professor, that, I'm like; “what are you, professing what?” Do we need you guys to come up here to theorize and intellectualize our lives? Hiphopakademiker målas upp av pionjärerna som “hustlers” som sysslar med det han/hon gör av spekulativa och egoistiska skäl, vilket är i tvär kontrast till vad som sker inom den ”gräsrotsbildning” som beskrivs av pionjärerna som det de ägnar sig åt. Den akademiska sanningen ifrågasätts av en annan pionjär som säger att “there's a truth written by hip-hop academicians, who were trained by hip-hop academicians, who got their PhDs at programs in places as far away as Stanford and Duke. Den akademiska sanning står i motsats till den “äkt” sanningen, om till exempel var, när och hur kulturen uppstod, som pionjärerna företräder.

Under en konferens-session om relationen mellan pionjärerna och akademikerna gick plötsligt en av pionjärerna till angrepp mot några kvinnliga studenter från en dansutbildning i publiken, när de ställde frågor till panelen, för att de hade lagt ut en hiphopdansuppvisning på Youtube. Pionjären var väldigt upprörd över dansuppvisningen för att den enligt honom bröt mot hiphoppens regler och estetik och han krävde att de omedelbart skulle ta bort den från Youtube eftersom han ansåg att den vanärade hiphopkulturen. Studenterna försvarade dock sin dans och det blev tydligt att det finns skilda uppfattningar om hiphop och att det finns generationsmotsättningar mellan yngre och äldre aktörer inom kulturen.

Det går att se hur hiphopakademikerna nästan finner sig i att bli förolämpade och misstänkliggjorda, vilket även Watkins (2005) uppmärksammat, när de till exempel blir kallade professor ”what or this”. Det kan bero på att de behöver upprätthålla en god relation till hiphoppionjärerna för att få tillträde till forskningsfältet och för att erhålla den så viktiga insiderstatusen. En annan förklaring kan vara att de känner sig privilegierade som akademiker och förstår pionjärerens reaktion och underdog-känsla. Pionjärerna framställer akademikerna som nästan kolonisatörer och som spekulativa forskare. Viss forskning lyfts dock fram som föredömlig av pionjärerna, till exempel den forskning som är praxisnära och där forskaren själv deltar tydligt i forskningen som ett slags aktionsforskare.

Det finns en spänning mellan hiphopjournalister och hiphopakademiker som har kommit upp på dessa akademiska arrangemang. En journalist kallade hiphopforskningen för djupt omoralisk eftersom den profiterar på den folkliga kulturen. Hon menade att hiphop-akademia är lika omoraliskt förkastlig som den kommersiella hiphop som uppstod på 1990-talet. Hon framförde även antagandet att hiphop ofta används av enskilda aktörer för att skapa personliga framgångsrika universitetskarriärer. Samtidigt uttryckte journalisten att det sällan finns något akademiskt djup i de texter som hiphopforskare producerar. Vad tillför den akademiska hiphoptexten egentligen, undrade hon

och sa "I've just come across academic papers and I'm like; huh? It's nothing intellectually about them". Journalisten fortsatte och sa att "but at the same time because certain academics write of it, all of sudden it's validated". Med stöd i Watkins (2005) varning om urvattnad hiphopforskning är det möjligt att hon har en poäng med sin iakttagelse men utspelet kan även bero på att journalisterna ser hiphopakademikerna som ett hot eftersom hiphopakademian har blivit ett närbesläktat och konkurrerande fält till just hiphop-journalistiken (se Bourdieu 2000). Uttalandet kan även vara uttryck för hur västerländska samhällen värderar vetenskapligt belagd kunskap vilket frankfurtskolanteoretikerna Marcuse (1968) Horkheimer och Adorno (1949/1969) starkt har kritiserat och sett som att information och kunskap blir mystifierat när de legitimeras med vetenskapliga empiriska undersökningar.

Hiphop-pionjärerna uttryckte vid en paneldebatt att de behöver kunna tillrättvisa hiphopforskare när de kommer med "osanningar" om hiphopkulturen. Så länge de får göra det och så länge forskarna visar upp tydliga ambitioner att samarbeta med dem tycks de vara godkända. Under en paneldiskussion om hiphop-pedagogik diskuterades behovet av att ha någon form av valideringsinstans för hiphop-pedagoger. En av deltagarna sa att "a lot of teachers who are teaching hip-hop are not from the hip-hop culture, I found that very problematic". Hon fortsatte och sa att "this is an issue that we are going to deal with at the center (*Hip Hop Education Center*, New York University, min anmärkning) by create an evaluation form to put these people in check". Paneldeltagarna framförde antagande om att det kan finnas populistiska lärare som bara använder hiphop i klassrummet av populistiska skäl. Det blev tydligt att även hiphop-pedagoger i det vanliga skolväsendet har höga krav på sig att uppvisa autenticitet och insiderskap.

Jag har genomfört intervjuer med hiphopakademiker under 2010 i New York. Hur talar akademiker som är involverade med hiphop om pågående akademisering och hur konstrueras ett nytt akademiskt fält har varit i fokus för mina intervjuer? Jag tycker mig kunna se ett autonomt och bourdieuskt fält bestående av hiphopakademiker växa fram (Bourdieu 2000). Professor Mark Anthony Neal som tillsammans med Tricia Rose och Michael Eric Dyson utgör första generationen av detta fält. Dessa afroamerikanska akademiker brukar beskrivas i amerikansk media som "the new black intelligentsia". Dyson (2007) namnger andra hiphopforskare i sin bok om hiphop och konsekurerar därmed dem, för att tala med Bourdieu, vilket jag tolkar som om han släpper in dem på fältet. Han namnger en första generation akademiker som exempelvis Tricia Rose, Todd Boyd, Mark Anthony Neal, Juan Flores, Murray Forman, Cheryl Keyes, Imani Perry, S. Craig Watkins, Gwendolyn Pough, Felicia Miyakawa, Kyra Gaunt. Sedan presenterar han, som han skriver, "yngre forskare", vilket jag tolkar som den, just nu under förhandling, andra generationen, Marc Lamont Hill och James Peterson. Jag har intervjuat Rose, Neal, Gaunt och Hill. Men även Joe Schloss som inte namnges i Dyson (2007). Han har skrivit två böcker om hiphop (Schloss 2004, 2009). Dyson synliggör dock Hill som bara skrivit en bok om hiphop men alltså inte Schloss. Neal har däremot hyllat Schloss

vid flera offentliga föreläsningar och uttryckt att det är märkligt att Schloss saknar fast anställning vid ett amerikanskt universitet trots att han skrivit två väldigt bra böcker om hiphop. Neal menar, i intervjun med mig, att det sker en stereotypifiering av hiphopakademiker som medför att när ett universitet funderar på att rekrytera en hiphopforskare är det i första hand en afroamerikan som avses. Schloss som inte är afroamerikan kan ha drabbats av det, menar Neal. Det verkar vara viktigt att framställa hiphopkulturen som just afroamerikansk och det är möjligt att det även finns ett behov av att framställa även hiphopforskningen som just afroamerikansk, vilket Gilroy uppmärksammat som en nationalistisk hållning och även ställt sig kritisk till (1993, 2010).

Hill säger i en intervju med mig att hiphop har fungerat som dörröppnare till universiteten för många afroamerikanska akademiker. När de väl är inne väljer de dock att göra annan forskning. Han är själv ett exempel på det då han har lämnat hiphopforskningen men ändå är aktiv inom fältet genom att delta på konferenser och liknande arrangemang. Han har även blivit en känd mediepersonlighet i USA och medverkar ofta i till exempel Larry King show som proffstyckare. Det går att hävda att hiphop fungerar både som en dörröppnare och som en fälla. Neal säger att "someone like Joe Schloss is a good example, people see a body of work that deals with hip-hop and then think that they're incapable of doing other kinds of work". Rose ger också uttryck för denna dubbelhet när hon säger att hiphop "does become a trap and people do isolate you with it and that's really unfortunate, but it's also a gateway for many people".

Det går att se hur en viss historisk kontext och ett visst "rum av möjligheter" (se Bourdieu 2000) gjorde det möjligt att akademisera hiphoppen. Neal säger att "If I had come to academy 20 years earlier I probably had to go to a folklore program". Gaunt säger att "I began my academic career focusing on teaching hip-hop. I never wanted to be an academic. I just used hip-hop to get it into my passion, which is race and racism". Samtidigt som det finns en medvetenhet om hiphoppen som dörröppnare, existerar en rädsla för att fastna i hiphoppens fälla. Neal berättar att "when I met Tricia Rose in the 90s, she said something that struck me for years. She said: I'll hope ten years from now that I'm still not talking about hip-hop". Rose talar fortfarande om hiphop och kom ut med en bok om hiphop så sent som 2008 (Rose 2008).

Det tog tio år att bara legitimera hiphop som forskningsfält inom akademien, säger Neal. Det är uppenbart att första generationen hiphopakademiker banade vägen för hiphop på universitetet. Jag tycker mig kunna se hur den andra generationen som just nu är under framväxt och förhandling i viss mån försöker vidga fältet till att även handla om didaktiska frågor. Denna utvidgning orsakar vissa spänningar som bland annat kan bero på universitetens historiskt olika ämnesshierarkier (Bourdieu 1988). Hiphop-pedagogik verkar inte riktigt betraktas som "äkta hiphopstudier" av flera av hiphopakademikerna. Det verkar pågå en symbolisk kamp om huruvida hiphop ska ses som pedagogiskt verktyg eller som egen konstform med egenvärde. Schloss är kritisk till hiphop-pedagogik och säger att "there's a lot of people who just say: let's write a rap-song about a subject we're going to teach. To me that's not hip-hop. In ten years it's going to look

a little bit corny”. Han vill istället lyfta fram dess estetik och han säger att hiphop har ”principals, rules for the art and there are styles of learning and there’s ways of debating intellectual issues”. Rose säger att hiphop-pedagogiken mest handlar om utbildningspolitik och “a political motivation, it has nothing to with what hip-hop is”. Hon ser hiphop-pedagogikens framväxt i det amerikanska skolväsendet som “a distorted thing that you’ve got to give the poor black and brown kids some hip-hop, it’s an unintentional double insult”. Neal förespråkar däremot att hiphopstudier ska ses som en slags sociologi i likhet med genusstudier. Rose går dock i polemik mot det antagandet och hävdar att sociologi som ämne sällan har varit särskilt gynnsamt för afroamerikaner som ofta agerat föremål i negativ mening för sociologiska studier. Hon säger att “black people are always the problem, they’re not the model, they’re the problem that needs fixing”. Det är tydligt att det pågår en symbolisk strid om huruvida hiphop ska användas som pedagogiskt verktyg, som ny sociologi eller som egen estetik och kultur oberoendes av skola och universitetsämnen.

Hiphop verkar fungera dubbelt inom universitetet; som både en attraktiv etikett och som en kulturyttring med låg status. Rose menar att denna etikett försöker signalera “hipphet”. Det handlar om utbildningspolitik, enligt Schloss, som hävdar att “many universities use hip-hop like an avenue to accomplish certain things”. Schloss beskriver hur han undervisade på en musikvetenskaplig institution och märkte den dubbla attityden gentemot hiphop: “I had more students than the other professors. Ok, they supported it, but under the circle it was clear to me that we were not equal”. Neal säger att hans avdelning uppskattar hans hiphopkurs eftersom den ger “great course numbers”, det vill säga att den lockar många studenter. Det är möjligt att hiphop ses av vissa traditionella och konservativa universitetsaktörer som en kulturyttring med lägre status och det är i så fall helt i linje med Bourdieus (1988) antagande om universitetens ämnesshierarkier. Dessa aktörer ser kanske hiphop som exempel på en allt mer devalverad utbildningsvärld där plötsligt allt går att studera.

Det framkommer också i intervjuerna att första generationens hiphopforskare har en tydligare arbetarklassbakgrund än andra generationen som är mer av medelklassbakgrund. Hills föräldrar är till exempel lärare. Andra generationens hiphopakademiker kan kanske tjäna som exempel på en allt mer framväxande afroamerikansk medelklass, som i kölvattnet efter President Obamas tillträde, allt mer tar plats i det amerikanska samhället.

Sammanfattningsvis är det tydligt att det pågår en symbolisk strid om vem som är mest expert och om vem som innehar störst autenticitet, vilket blir synligt på olika akademiska arrangemang där hiphoppens insiders möter akademikerna, som konstrueras som outsiders. Vad Merton (1972) kallar insiderdoktrinen verkar vara väldigt tongivande på dessa events. Det är således viktigt att framstå som äkta hiphop-pedagog, som äkta hiphop-pionjär och som äkta hiphopforskare. Det verkar som de olika logiker och regler som finns inom akademien provocerar akademins outsiders. Hiphopakademikerna och forskarna måste därför röra sig mellan flera fält och skaffa sig både autentisk insider-

position inom själva hiphopkulturen och samtidigt kunna navigera inom akademien med alla dess regler och logiker.

Diskussion

Under de senaste 30 åren har det dykt upp akademiska texter om hiphop, vilket har bidragit starkt till hiphoppens akademisering. För att ett akademiskt kunskapsfält ska kunna uppstå behövs skriftlig förmedling. Samtidigt ställer akademiseringen av hiphop frågor som: Vem har egentligen rätten till en kultur? Vem är expert? Det är uppenbart att gatans know-how skiljer sig från akademins. Hiphoppens insiders är akademins outsiders. Det verkar som om hiphoppens insiders behöver konstruera akademins insiders som just hiphoppens outsiders. Kanske av protektionistiska skäl för att kunna behålla sin status som de främsta experterna och företrädarna för kulturen. Det är tydligt att det pågår symbolisk strid kring vem som har tolkningsföreträde av regler och estetik. Dyson (2005, 2007) tar upp striden mot hiphoppens outsiders men har svårare att förhålla sig till kritiken från insiders, vars hyllningar han använder i form av förord och efterord i en av sina böcker. Det är möjligt att de två världarna är oförenliga, vilket Watkins (2005) noterat, och att hiphopakademikernas försök att förena dem riskerar medföra slätstrukna texter.

Hudfärg verkar spela viss roll, kanske beroende på hiphop-akademiseringens roll i det som benämnts som det kulturella kriget under 1990-talet (Watkins 2005). Det är därför som den första generationen hiphopakademiker har hävdats kulturen och även forskningen som just afroamerikansk. Samtidigt, vilket professor Neal bekräftar, förekommer även en form av stereotypifiering från universitetens sida där lärosätenas strävanden efter större mångfald leder till sökande efter just afroamerikanska hiphop-forskare. I denna välvilliga ambition att bredda kollegiet riskerar hiphop dock att som akademiskt fält bli reducerat till att enbart bli ett verktyg för att uppnå större mångfald. Detta antagande bekräftas av flera av akademikerna som beskriver hiphoppen som en dörröppnare till universiteten men väl därinne blir det viktigt att inte fastna i dess fälla och enbart bli förknippad med "lågkulturen" hiphop. Som icke-afroamerikan verkar det dock vara viktigt att ha en afroamerikansk mentor för att kunna insläppt på fältet, vilket Schloss har i Neal. Det går att misstänka att som icke-afroamerikan behövs det även tunga meriter för att kunna hävda sig inom fältet. Eftersom hiphop betraktas som afroamerikansk kultur hjälper en afroamerikansk identitet till att skapa föreställning av den nödvändiga autenticiteten. Och trots att andra generationen hiphopakademiker tydligare uppvisar en medelklassbakgrund förknippas de ändå med visst gatukapital, vilket kan vara tecken på den stereotypifiering av hiphoppens akademiker som Neal menar existerar vid amerikanska lärosäten och som kanske även är uttryck för ett slags "gettofiering" av samtliga afroamerikaner. Detta kan ses som en kvarleva från den insti-

tutionaliserade diskriminering som har funnits historiskt i det amerikanska samhället och vilket det kulturella kriget delvis var en reaktion emot.

Bill Cosby, som utmanat både Dyson, Hill och hiphoppen i största allmänhet, framstår som en för fältet viktig antagonist. Hans kritik fungerar nästan som bränsle för fältet vilket blir något att positionera sig emot. Han blir, med hänvisning till Bourdieu (2000) den klassiska småborgaren att kritisera. Cosbys kritik verkar ha gett skjuts åt Hills karriär och har också fungerat som innehåll i flera akademiska böcker om hiphop (Dyson 2005, 2007, Rose 2008, Watkins 2005). Det går även att anta att hiphopakademikerna inom universitetet utstrålar visst gatukapital i sin personliga universitetsimage, vilket kan framstå attraktivt för universitetens administrativa aktörer, som då kan använda dem som levande reklampelare i det allt mer marknadsorienterade och globaliserade utbildningsklimatet.

Det skrivna ordet inom akademien väcker känslor och det uttrycks av pionjärerna som om det muntligt förmedlade är mindre värt. Det går att se hur spänningen mellan praktiker och teoretiker även är generaliserbart på andra områden. Många profession-utbildningar brottas med spänningar mellan de som är insiders i vad som ofta kallas för ”verkligheten” och de som är teoretiker, forskare och tjänstemän. Fixeringen vid autenticitet och insiderskap är alltså inte unik för hiphop men i och med att hiphop är en relativt ung kultur måste dock hiphopforskarna med hjälp av olika strategier erhålla autenticitet för att kunna framstå som insiders. Hiphop-pionjärernas kritik mot hiphopakademian kan även härledas till hur praktisk och teoretisk kunskap värderas. Den teoretiska kunskapen värderas ofta högre och det skrivna ordet värderas ofta högre än det muntligt framförda, vilket den kritiske teoretikern Theodore Adorno beskriver som en av de stora orättvisorna i det borgerliga kapitalistiska samhället (Adorno 1976). Pionjärerna ger även uttryck för ett mer ”folkligt” bildningsideal där bildning som sker på gräsrotsnivå ska inspirera människor till självbildning, vilket harmonierar med Du Bois och skandinavisk folkbildningstradition. Detta mer ”folkliga” bildningsideal uttrycks som om det inte överensstämmer med akademins mer elitistiska bildningsideal.

Hiphop-pionjärerna fungerar som ett slags museiväktare över kulturen och bevakar att kulturen tolkas rätt. De företräder ”sanningen” om hur och var hiphop uppstod, vilket akademikerna utmanar och ifrågasätter. Samtidigt fungerar första generationens hiphopforskare som vakter över vilka forskare från andra generationen som ska släppas in. Nykomlingarna (andra generationen) behöver ”erkänna spelets värde” (se Bourdieu 2000) vilket de till exempel gör genom att ge sig in i offentlig diskussion med antagonisten Bill Cosby.

Den allt mer globaliserade utbildningsvärlden medför att den akademiska förpackningen blir allt viktigare (Apple et al. 2005). Äldre företeelser verkar ömsa skinn och få ny etikett. Vissa avhandlingar utger sig för att handla om hiphopkulturen men handlar egentligen bara om ”hiphopgenerationen”. Det verkar även som om universitetsämnet afroamerikanska studier ibland bara har bytt namn till just hiphopstudier. Det går även

att se hur det som benämns kritisk hiphoppedagogik ibland bara är en ny beteckning på klassisk amerikansk progressiv pedagogik. Det blir extra tydligt i Emdins (2010) bok som egentligen inte är en bok om hiphop utan som istället handlar om att pedagoger alltid bör möta elever i deras egen verklighet. Det verkar som om etiketten ”hiphop” säljer oavsett om det gäller doktorsavhandlingar, läromedel, universitetskurser, konferenser eller akademiska böcker. Ibland motsvarar inte innehållet riktigt den varudeklaration som ges i titeln, vilket har bidragit till att vissa aktörer beskrivs som spekulativa och populistiska (Gosa 2010). I det nyliberala allt mer globala utbildningslandskapet blir hiphop en attraktiv etikett för universitetens marknadsstrategiker men på samma gång faller hiphop offer för universitetens inneboende ämneshierarkier (Bourdieu 1988) där hiphop ses som lågkultur. Inifrån hiphoppens akademisering synliggörs även kvarlevor av andra dimensioner av utbildningshierarkierna, där till exempel det pedagogiska kan anses mindre värt än renodlade hiphopstudier. Det verkar även propageras för täta skott mellan hiphopstudier och hiphop-pedagogik av aktörerna vilket påminner om relationen mellan till exempel musikpedagogik och musikvetenskap på många västerländska universitet.

I amerikansk media framställs det (se filmen *Waiting for a superman*, 2010) som om skolan i USA, särskilt i urbana miljöer, misslyckats. Kanske kan hiphop vara en del av lösningen på skolans problem. Och det finns en stark bildningspotential i hiphopkulturen, som är väl dokumenterad i pedagogisk litteratur (Hill 2009, Runell & Diaz 2007). Risken är dock att pedagoger skräms att använda hiphop i klassrummet om hiphoppens pionjärer och insiders allt för högljutt ställer valideringskrav på autenticitet och gatukapital för att lärare ska få använda hiphop i undervisningen, vilket medför att strävanden att sprida hiphop-pedagogik får motsatt effekt. Hiphop-pedagogerna riskerar även i likhet med hiphopakademikerna att bli allt för okritiska till hiphopkulturen om de är allt för involverade med hiphoprörelsen. En lärare som kritiserar och diskuterar hiphop med sina elever tar faktiskt kulturen på allvar även om han/hon är starkt kritisk, enligt min mening.

När det gäller det utbildningspolitiska inslaget i akademiseringen av hiphop är det nog svårt att demokratisera samhället med hjälp av utbildning, vilket Bourdieu har påpekat. Vissa utbildningar riskerar bli värdelösa på den allt mer marknadsorienterade utbildningsmarknaden. Det finns därmed en risk att akademiseringen av hiphop till och med skulle kunna bidra till en ökad segregering. Ett framtidsscenario, som kanske redan är verklighet, är att den mer välbesuttna övre medelklassens barn läser mer klassiska universitetsutbildningar medan de som saknar studietradition från hemmet och kommer från urbana miljöer risker att hamna på pedagogiska experiment-utbildningar, som exempelvis olika former av hiphoputbildningar. Samtidigt kan en progressiv utbildning, med stöd i både Du Bois och Dewey, som möter studenterna i deras egen verklighet verkligen kunna fungera emanciperande, vilket skulle kunna förmå starta bildningsresor och som i sin tur skulle kunna leda till att marginaliserade individer ges starkare röst i samhället.

Debatten om holistisk och frigörande bildning kontra praktisk yrkesutbildning från förra seklet mellan W.E.B. Du Bois och Booker T Washington fortsätter in i tvåtusentalet om hur utbildning för USA:s afroamerikaner och minoriteter kan se ut, men tar en ny skepnad i debatten om eventuell nytta och förtjänst med hiphopakademian (Dyson 2007). Det går även att se hur viljan att skapa särskilda hiphopstudier följer Du Bois pedagogiska idé om vikten av att USA har särskilda afroamerikanska lärosäten (HBCU). Kanske bör urban ungdom som växt upp med hiphop närma sig bildning genom den världsbild som växt fram via just hiphop, för att tala med Du Bois och Dewey. Denna diskussion är även generaliserbar på den skandinaviska diskussionen om breddad rekrytering och tvärvetenskap kontra mer traditionella ämnesdiscipliner vid skandinaviska lärosäten. Det gäller dock att vara observant på de nyliberala och marknadsorienterade inslagen i dessa diskussioner. Universitetens autonomi bygger trots allt på att det är stela strukturer som är svåra att förändra, vilket faktiskt kan skydda en emanciperande och holistisk syn på bildning från nyliberala utbildningsexperiment.

Vad kan akademiseringen av hiphopkulturen i USA lära skandinavisk musikpedagogik? Genom att studera förhållandet mellan hiphop-pedagogik och hiphopstudier synliggörs relationen mellan musikpedagogiken och dess närliggande "systerdisciplin" musikvetenskap. I enlighet med Bourdieu (1988) är det möjligt att den västerländska universitetsstrukturen tvingar fram ämneshierarkier och antagonism till närliggande ämnesområden, vilket ibland medför särskilda svårigheter för musikpedagogik att närma sig musikvetenskap. Akademiseringen av en relativt ny afroamerikansk musikgenre som hiphop visar också, vilket förmodligen även går att se i akademiseringen av jazz, inneboende konservatism och tradition inom fältet vilket medför motstånd mot innovation och utveckling av genren. Nyskaparna och "revolutionärerna" inom hiphop kommer förmodligen inte återfinnas inom akademien och musikhögskolorna. Akademiserad hiphop (vilket förmodligen inte är *om* utan *när* det sker) på framtidens skandinaviska musikhögskolor kommer istället först och främst dra till sig traditionalister, bevarare och duktiga hantverkare inom genren. Avslutningsvis synliggör akademiseringen av hiphop västerländska lärosätens dubbelhet gentemot mot nyare företeelser. I ett allt mer konkurrensutsatt utbildningsklimat fungerar till exempel hiphop som etikett och lockbete för lärosätena samtidigt som det inom universiteten existerar tradition och hierarkier som med automatik införlivas i den akademiserade musikgenren.

Referenser

- Adorno, Theodore (1976). *Inledning till musiksociologi. 12 teoretiska föreläsningar*. Kristianstad: Bo Cavefors Bokförlag.
- Ambjörnsson, Fanny (2004). *I en klass för sig. Genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Stockholm: Ordfront.
- Apple, Michael W. & Singh, Michael & Kenway, Jane (2005). Globalizing Education: Perspectives from Above and Below. In Michael W. Apple & Jane Kenway &

- Michael. Singh (eds), *Globalizing Education. Policies, Pedagogies & Politics*. New York: Peter Lang.
- Back, Les (1996). *New Ethnicity and Urban Culture*. London: UCL-Press.
- Becker, Howard S. (1963). *Outsiders: Studies in the sociology of deviance*. New York: Free Press.
- Bourdieu, Pierre (1984). *Distinction: a social critique of the judgement of taste*. London: Routledge.
- Bourdieu, Pierre (1988). *Homo Academicus*. Oxford: Polity Press.
- Bourdieu, Pierre (1991). *Kultur och kritik*. Göteborg: Daidalos.
- Bourdieu, Pierre (2000). *Konstens regler. Det litterära fältets uppkomst och struktur*. Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Bourgois, Pierre (2003). *In Search of Respect: Selling Crack in El Barrio*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chang, Jeff (2006). *Can't stop, Won't stop. Hiphop-generationens historia*. Göteborg: Reverb.
- Dewey, John (1916/1999). *Demokrati och utbildning*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos.
- Du Bois, W.E.B. (1903/1999). *The souls of black folks*. New York: Oxford University Press
- Du Bois, W.E.B. (1973/2001). *The education of black people*. New York: Monthly Review Press.
- Dyson, Michael E. (2005). *Is Bill Cosby right? Or has the black middle class lost its mind?* New York: Basic Civitas
- Dyson, Michael E. (2007). *Know what I mean? Reflections on hip hop*. New York: Basic Civitas.
- Emdin, Christopher (2010). *Urban science education for the hip-hop generation. Essential tools for the urban science educator and researcher*. Rotterdam: SensePublishers.
- Ehn, Billy & Löfgren, Orvar (2001). *Kulturanalyser. Ett etnologiskt perspektiv*. Lund: Gleerups.
- Forman, Murray & Neal, Mark A. (2004). *That's the joint! The Hip Hop Studies Reader*. New York: Routledge.
- Fornäs, Johan, Lindberg, Ulf & Sernhede, Ove. (1995). *In garageland. Rock, youth and modernity*. Cornwall: Routledge.
- Gilroy, Paul (1993). *The Black Atlantic. Modernity and Double Consciousness*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Gilroy, Paul (2010). *Darker than blue. On the moral economies of Black Atlantic Culture*. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press
- Gosa, Travis (2010). Is hip-hop education a hustle? Getting serious about rap pedagogy. <http://riseuphiphopnation.blogspot.com> 3 september 2010.
- Harmanci, Reyhan (2007). *Academic Hip-Hop? Yes, Yes Y'all* . *SF Gate* (www.sfgate.com) 3 mars 2007

- Horkheimer, Max & Adorno, Theodore (1949/1969). *Upplysningens dialektik. Filosofiska fragment*. Göteborg: Rödabokförlaget.
- Hill, Marc.Lamont (2009). *Beats rhymes + classroomlife. Hip-hop pedagogy + the politics of identity*. New York: Teachers College Press.
- Johansson, Thomas (2010). Etnografi som teori, metod och livsstil. *Educare*, 1, 7-29.
- Kitwana, Bakari (2002). *The Hip Hop Generation. Young Blacks and the Crisis in African American Culture*. New York: Basic Civitas.
- Kvale, Steinar (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lalander, Philip (2009). *Respekt – Gatukultur, ny etnicitet och droger*. Malmö: Liber.
- Larsson, Katarina (2009). Högre utbildning som politiskt instrument. *Utbildning & Demokrati*, 18(1), 93-120
- Marcuse. Herbert (1968). *Den endimensionella människan: studier i det avancerade industrisamhällets ideologi*. Stockholm: Aldus/Bonnier.
- Merton, Robert K. (1972). Insiders and Outsiders. A chapter in the Sociology of knowledge. *The American Journal of Sociology*, 78 (1), 9-47.
- Nerland, Monika (2004). *Instrumentalundervisning som kulturell praxis. En diskursorientert studie av hovedinstrument-undervisning i høyere musikkutdanning*. Oslo: Gunnarshaug Trykkeri AS.
- Petchauer, Emery (2009). Framing and Reviewing hip-hop educational research. *Review of educational research*, 79(2), 946-978.
- Rose, Tricia (1994). *Black Noise: Rap music and black culture in contemporary America*. Middletown: Wesleyan University Press.
- Rose, Tricia (2008). *Hip Hop Wars. What We Talk About When We Talk About Hip Hop – and Why it Matters*. New York: Basic Civitas books.
- Runell, Marcella & Diaz, Martha (2007). *The Hip-hop education guide book. Volume 1*. New York: Hip-hop Association Inc.
- Sacks, Kenneth S. (2003). *Understanding Emerson. "The American Scholar" and his struggle for self-reliance*. Princeton: Princeton University Press.
- Sandberg, Sveinung & Pedersen, Willy (2007). *Gatekapital*. Oslo: Universitetsförlaget.
- Schloss, Joe (2004). *Making beats. The art of sample-based hip-hop*. Middletown: Wesleyan University Press
- Schloss, Joe (2009). *Foundation: B-boys, B-girls and hip-hop culture in New York*. Oxford: Oxford University Press.
- Sernhede, Ove (2002). *Alienation is My Nation. Hiphop och unga mäns utanförskap i det nya Sverige*. Stockholm: Ordfront.
- Sernhede, Ove & Söderman, Johan (2010). *Planet Hiphop. Om hiphop som folkbildning och social mobilisering*. Malmö: Liber.
- Söderman, Johan (2007). *Rap(p) i käftan. Hiphopmusikers konstnärliga och pedagogiska strategier*. Lund: Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet.
- Thornton, Sarah (1995). *Club cultures. Music, Media and Subcultural Capital*. Cornwall: Bodmin.

- Toop, David (1984/2000). *Rap Attack 3*. London: Serpent's tail.
- Wacquant, Loïs J. D. (2009). *Punishing the poor*. London: Duke University Press.
- Watkins, Craig S. (2005). *Hip Hop Matters. Politics, Pop culture and the struggle for the Soul of a Movement*. Boston: Beacon Press.
- Willis, Paul E. (1977). *Fostran till lönearbete*. Göteborg: Röda bokförlaget.

Filmer:

- Guggenheim, Davis (2010). *Waiting for a Superman*. Paramount Vantage.

Lecturer, PhD

Johan Söderman

Malmö högskola, Lärande och samhälle

Nordenskiöldsgatan 10, Orkanen, OR:C239

205 06 Malmö, Sverige

johan.soderman@mah.se